

Letaja — Izvzemli ponedeljek — vsak dan jutraj. — Uredništvo: ulica sv. Franciška Ašiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisni naj se pošiljajo uredištvu. — Neavtilirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vrščajo. — Objavitelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L. 7.—, pol leta L. 32.— in cel leto L. 60.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stot., osmrtnice, zahvale, posilnice in vabila po L. 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L. 2.—. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L. 2.—. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Franciška Ašiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Pogum močnejših

Čim smo zaznali, da se pripravljajo in organizirajo po celi naši deželi aneksijske veselice, smo smatrali za svojo dolžnost, da povemo odkrito in javno svoje mnenje. Zakaj naš poklic in naša služba je, da damo brez vsakega strahu in brez obojavljanja izraza mišljenju ljudstva. To, kar poimi in pretresa naše kmete in delavce, kar tare vse sloje in plasti slovenskega ljudstva, to moramo mi brez omejitve povedati. To ljudstvo od nas zahteva in tirja, zato nas je postavilo na naša mesta.

Ker smo to svojo dolžnost izvršili, — bili smo le zvesti tolmači ljudske misli — je planilo italijansko meščansko časopisje po nas in nam zabičalo, da smo na blodni poti. Po njihovem bi mi ne smeli povdarjati, da so Italijani razrušili našemu ljudstvu občinsko avtonomijo, da so oropali našega kmeta in delavca ljudskih in srednjih šol, da so uničevali naše kulturne naprave, teptali naš jezik, zaklepali jih sinove našega naroda v verige in jih peljali v prognanstvo. O priliki slavnostne aneksije bi mi ne smeli povedati, da je italijanski kapitalizem na svojem pohodu in da italijanska vlada njegovo delo hoté in vedé podpira, ker noče nič slišati o zamenjavi našega zadružnega denarja v Jugoslaviji. Molčati bi morali o tem, da je naše gospodarsko suženjstvo v programu kapitalističnih krogov Italije.

Po misli tega časopisja (glej »Ero nuovo«) bi morali mi vendar uvideti, da so italijanska oblastva večkrat ukrepala po pomoti, morali bi italijansko vlado vsled tega naravnost opravičevati. Temu časopisju moramo povedati sledeče: Opravičevati vlado ni dolžnost našega ljudstva, ki ga bijejo in teptajo brez usmiljenja že dve leti, temveč je to dolžnost njegovih krivičnih gospodarjev, ki ga tepejo. Vi nam očitete, da lujskamo ljudstvo proti Italiji, da vžigamo med množicami sovraštvo in razdiramo tako temelje bodočemu sporazumu. Mi Vas vprašamo: Ali smo mi uničevali ljudstvu njegove kulturne naprave ali ste jih Vi uničili? Ali smo mi gnali ljudstvo v ječe in prognanstvo ali ste ga Vi gnali? Ali smo mi zaprli šole ali ste jih Vi zaprli? Ali smo mi razbili njegovo občinsko avtonomijo ali ste mu jo Vi razbili? Ko nam boste na ta vprašanja odgovorili, tedaj bo namah jasno, kdo

je tisti, ki širi sovraštvo in srd proti Italiji, ki razburja, togoti, izživa, bega in srdi ljudstvo. Mi ljudstva ne šikaniramo, ga gospodarsko ne zaslužujemo, mi njegovega jezika ne sramotimo. Bodite gospodje zadovoljni, da dajemo ljudstvu priliko, da pove svoje zahteve in izrazi svoja čustva, da razkrije svoje stiske in svojo nesrečo. S tem, da daje ljudstvo v tisku svobodno in neovirano duška svoji nevolji, se prepreči v naši deželi mnogoteri nesreča. Če ste mu že vse drugo vzeli, pustite mu vsaj to.

Vi se sklicujete na narodnostne manjšine v Jugoslaviji in menite, da boste s tem opravičili krivice, ki ste jih navallili na naše ljudstvo. Mi smo pa mnjenja, da pravica in krivica nista kako kompenzacijsko blago, ki se meri, tehta, nakazuje, deli po pravih in običajih trgovske kupčije. Naša pravica do človeka vrednega življenja, ki nam je nihče ne more vzeti, je nekaj absolutnega. Mi vam pa lahko izjavimo, da ne zamerimo manjšinam nobene države če se bore za pravico, ki jo mi zahtevamo. Mi smo po svojih načelih nasprotniki vsakega imperializma, naj izvršuje ta imperializem kdor hoče. Da se pa morajo boriti tudi manjšine v Jugoslaviji proti krivicam, tega pa »Ero nuovo« niti sama ne veruje. Povemo vam pa lahko tudi sledeče: Ako bi bila zgodovina hotela, da bi prišli Vi pod Jugoslavijo in ne mi pod Italijo, tedaj bi bili mismatrali za svojo dolžnost, da se bormo v interesu Jugoslavije proti vsakemu teptanju italijanskega ljudstva. Ni je namreč bolj kratkovidne, bolj nekulturne, bolj nespatne politike nego je politika nasilja.

Sedaj, ko se bliža svečana aneksija, vam povemo: Lahko je imeti pogum napram malemu narodiču, ki ga držite v svojih rokah! Lahko je imeti pogum napram narodiču, ki ga obvladujete z upravnim in vojaškim aparatom 40 milijonskega naroda. Le nastopajte odločno in hrabro, pogumno in junaško! Vedite pa, da ni nikaka srčnost, delati silo nasprotniku, ki je v Vaši roki in se ne more braniti. Iz nas morete narediti, kar hočete, v Vaši moči je, da nam uničite vse, kar imamo; našega duha pa ne morete uničiti, naše pravice nam ne morete vzeti.

Nemčija

Vse stranke proti sklepom pariške konference

BEROLIN, 2. Wolffova agencija javlja: Vse stranke državnega zbora so podale svoje izjave o stališču vlade, ki ga je obrazložil minister za zunanje zadeve. Vse stranke izjavljajo, da je Nemčiji nemogoče dati povračila, ki se od nje zahtevajo. Bivši finančni minister Schiffer je v imenu vladnih strank svečano protestiral proti sklepom pariške konference ter je odobril izjave vlade. Izjavil je, da so predlogi za izpremembo mirovne pogodbe nesprejemljivi in da ne morejo služiti kot podlaga za pogajanja. Vladne stranke odobravajo stališče vlade in izjavljajo, da bodo vlado podpirali, ko odkloni predloge, ki zapopadajo propast nemškega naroda. Bivši kancelar Müller je odobril izjavo vlade in je opozoril delavce vseh dežel na dejstvo, da morajo predlogi sporazuma povzročiti svetovno krizo. Povabil je delavstvo, naj dela na to, da se začnejo takšna pogajanja, ki bodo mogla dovesti do rešitve, blagodejne za ves svet. V imenu nacionalne stranke je govoril posl. Pergt. Izjavil je, da je edini odgovor njegove stranke: Ne sprejmemo! Tudi govornik neodvisnih socialistov Ledebour je nastopil proti zahtevam sporazuma. Govornik komunističke skupine je zavzel posebno stališče, kakor je bilo sicer pričakovati.

BERLIN, 2. Zaključujočo razpravo o zavezniški noti glede povračil, je predsednik Loebe izjavil, da so vse stranke razen komunistov dokazovale, da so sklepi zaveznikov nesprejemljivi in da jih bo nemogoče izvršiti. Dostavil je, da upa, da bo nasprotnik slišal te besede ter da se tako odvrnejo gotove nepravilne, ki bi znale slediti, ako bi se te besede ne slišale. Nemški državni zbor je dal svoj opomin; če se ne bo poslušal, ne bomo nosili posledice sami, temveč vsa srednja Evropa. Ta govor je povzročil veliko razdraženost pri skrajni levici. Neodvisna socialistična Chrispios in Ledebour in komunistična Loewy in Asmer so očitali predsedniku, da se je vmešal osebno v razpravo.

Tudi deželni zbori proti pariškemu sklepu

BERLIN, 3. Predsednik württembergškega deželnega zbora je protestiral v zbornici proti sklepom zavezniških vlad ter je izjavil, da so ti predlogi nesprejemljivi. Tudi predsednik saksanskega deželnega zbora je podal slično izjavo, ki jo je zbornica — razen komunistov in neodvis. socialistov — enoglasno potrdila. Braunšvajski deželni zbor je protestiral proti tem sklepom ter je sklenil, da ne bo nikake razprave o tem vpraša-

nju. Nekemu komunistu, ki je hotel protestirati v imenu svoje stranke, je bila odvzeta beseda.

Amerika in razorožitev držav

WASHINGTON, 3. General Pershing je rekel ob koncu svojega poročila pred komisijo za mornarico, da Zedinjene države ne morejo skrócić števila svojih čet. Vsaka politika razoroževanja mora sloneti na sporazumu med Anglijo in Zedinjenimi državami, h kateremu morajo pristopiti tudi Japonska, Italija in Francija.

Amerika misli omejitvi posojila drugim državam

WASHINGTON, 2. Senatska komisija za zunanje stvari je sestavila dva zakonska načrta, s katerima se vlada prepo-veduje dajati posojila inozemskim deželam brez predhodnega dovoljenja s strani kongresa. Dalje zahtevata zakonska načrta od vlade obvestilo o vračanju dosedanjih posojil.

Zedinjene države

WASHINGTON, 3. Komisija narodnega predstavnitva za mornarico je mišljenja, da bo poleg 538 milijonov in 277 tisoč dolarjev, ki se je mislilo prej da so potrebni za izpolnitev pomorskega načrta iz l. 1916, treba še 434 milijonov in 661 tisoč dolarjev. Vzrok temu zvišanju stroškov je podraženje materiala in zvišanje plač delavcem.

Poizvedbe o delovanju ameriškimi misij v inozemstvu

WASHINGTON, 2. Komisija za zunanje stvari je odobrila Johnsonovo resolucijo, ki zahteva, naj se uvede poizvedba o delovanju Amerike v Sibiriji, na Haitih in v San Domingu.

Vzhedno vprašanje

Francoski ultimatum Kemal paši
PARIZ, 3. List »Matin« objavlja sledeče poročilo iz Carigrada z dne 2. t. m.: Admiral Dumesnil je poslal vladni Kemal paše ultimatum, v katerem zahteva takojšnjo osvoboditev francoskih vojakov, ki so bili ujeti pri Zambuldaku. Ako se ta francoska zahteva ne sprejme, se začne danes ob 10 obstreljevanje Zambuldaka.

Kemal paša pravi, da je edini predstavitelj turškega naroda

LONDON, 3. Reuterjeva agencija javlja, da je Mustafa Kemal poslal v Carigrad poslanico, ki je namenjena zavezniškim in v kateri izjavlja, da je narodna skupščina v Angori edina poklicana, da zastopa turški narod in da je carigradska vlada le šala nekam slabe vrste. Kemal paša dostavlja, da se mora vsak poziv s strani zaveznikov poslati njemu.

V Londonu pa so že obveščeni, da pride v London, kot zastopnik turške vlade Izzet paš, ki je bil poslan svojčas v Angoro, da se pogaja s Kemal pašo.

Kemal pašo so začele zapuščati njegove čete

ATENE, 1. Neko poluradno poročilo pravi: Vrhovni poveljnik čet v Mali Aziji je brzojavil grški vladi, da se je Atem beg, eden najprijavnejših sotrudnikov Kemal paše, pred kratkim spuntal ter da je zbral svoj polk 2000 mož in 4 tope in jih odpuštil domov. Od 22. januarja je prebegnilo k Grkom pri Monzi 22 častnikov in 800 mož, med njimi tudi brata Sten bega — Rešid beg in Tefik beg — s 400 konji. Te čete so položile orožje, naskar so jih Grki poslali domov.

Rhallys in Gunaris bosta zastopala Grško na londonski konferenci

PARIZ, 3. »Matin« poročajo iz Aten: Nič gotovega ni še bilo sklenjeno o sestavi grškega odposlanstva, ki bo imelo iti v London na konferenco. Vendar pa trdijo vladni listi, da bosta Rhallys in Gunaris v tem odposlanstvu. Finančni minister Kalogeropoulos bo zastopal začasno ministrskega predsednika v času njegove odsotnosti.

Italijanska zbornica

Rim, 2. febr. 1921.

Znamenitost današnje seje je bila vladna izjava o notranji politiki. Ministrski predsednik Giolitti je govoril zmerno in pomirljivo, gledal je vse stranke ter imel zopet svoj običajni govorniški uspeh. Stari diplomat se je še enkrat pokazal, da je kos položaju.

Po rešitvi nekaterih interpelacij je posl. Roberto (komunist) prebral svoj dnevni red, v katerem je rečeno, da vlada kot zastopnica enega razreda ne more ščititi proletariata, temveč je primorana s silo udušiti in preprečiti vsako njegovo pridobitev. Vlada je odgovorna, da je mogel nastopiti fašizem s takim nasiljem. Podpiranci po varnostnih organih in po podzemnem časopisju hočejo fašisti uničiti socialistično stranko.

Zavrača trditve, da ima fašizem obrambni značaj. Resnica je, da mu je namen braniti sebične interese meščanstva. Ugotavlja, da je vlada sokriva na fašistovskih nasiljih, zato ne zahtevajo komunisti ničesar od vlade, pač pa se pripravljajo, da odbijejo nasilje z nasiljem.

Zerbligli (neodv. socialist) ugotavlja, da se je duh nasilja razširil po vsej deželi. Dolžnost zbornice je, da dožene, kakšno je bilo postopanje vlade, in kaj misli vlada v bodoče ukreniti. Skrajneži vidijo v fašistih peščico ljudi, ki so se prodali kapitalističnemu interesu, toda fašistovski pojav ima globlji izvor. Fašizem je odpor na dolgoletna nasilja, ki so jih skozi dolgo dobo izvrševali skrajneži. Vlada mora brez ozira na bojujoče se stranke zavzeti stališče, ki odgovarja položaju, ter opustiti kompromisno politiko.

Giolittijev govor

Za njim povzame besedo ministrski predsednik Giolitti, ki je izvajal ob splošni pozornosti zbornice sledeče misli:

Zgodovinska doba našega socialnega razvoja se je pričela v Italiji pred kakšnimi 30 leti. Prvi nasilni znaki tega razvoja so se pojavili l. 1892 na Siciliji o priliki organizacije društev. Govornik je bil tedaj proti temu, da bi se gibanje s silo pollačilo. L. 1898 je ta nasilna metoda pokazala, da ne more preprečiti razvoja, ki je utemeljen v zgodovinskih zakonih. V letih 1901 do 1903 je kot minister notranjih del pripoznal svobodo stavljanje, ker zastopa stališče, da je delo zasebna last. Ta politika je bila v veliko korist delavskim slojem, ki so mogli neizmerno zboljšati svoj položaj. Od l. 1904 do 1914 se je ta napredek postopno razvijal ter je dvignil moralno in materialno stanje ljudskih slojev. V vojni se je pospešil ta razvoj vsled propagande v strelskih jarkih, in pa vsled nesramnega početja spekulantov, ki so si nakopičili velika bogastva.

Vse to je ustvarilo pri obeh strankah duševnost nasilja in zato nas posledice ne morejo presenetiti. Ta kritična doba je dosegla višek v zasedbi kovinarskih tvornic. Sem že povedal, da nisem dal zasedbi tvornice, ker bi bile morale iti vse varnostne čete v tvornice in bi bil to pričetek krvavega boja. Vsekakor pa je bila zasedba tvornice početa za delavstvo, ki bi v sedanjem položaju ne moglo voditi industrije. Z izobrazbo in organizacijo bo morda v bodočnosti delavstvo sposobno voditi industrijo.

V Emilijo pošlje vlada nove ljudi. Ruski vzgled je mnogo doprinesel k sedanjemu položaju v onih pokrajinah. Resnica o položaju v Rusiji, ki prihaja polagoma v svet, bo uničila marsikatero varljivo upanje. Prepričan je, da bo komunistična stranka doživela razočaranje z Rusijo. Tisoči kmetov, ki so postali lastniki zemljišč, ne bodo izročili pridobljene posesti in se bodo razvili v veliko buržuazno družbo, kakor se je zgodilo v Franciji koncem 19ega stoletja.

Obrača se do vseh, ki so dobre volje brez ozira na stranke, da delujejo za mir in red, zakaj nobena stranka nima intere-

resa na tem, da traja nered. Nered je največja ovira tudi napredku ljudskih slojev.

Vsa zbornica je sprejela Giolittijev govor z burnim poskanjem. Predsednik je prekinil sejo za nekaj minut. Nato se je nadaljevalo čitanje in razvijanje dnevnih redov.

Prvi govornik D'Aragnona (socialist) predlaga sledeči dnevni red. Zbornica, ki je prepričana, da so vse vladne odredbe, tičooe se notranje politike nezadostne in pristranske, preide k dnevnemu redu.

Današnjega položaja ni povzročila socialistična propaganda. Ozračje nasilja, v katerem živi vsa dežela, je posledica vojne. Socialistične organizacije imajo idealen smoter. Današnji položaj je revolucionaren, ker je država brez moči, in ne more vsiliti državljanom svoje vo-

Po pariški konferenci

Pri sestavljanju versailleske mirovne pogodbe so nasledovali Francozi dvoje namenov: prvič je bilo treba oslabilo Nemčijo tako, da bi za dolgo vrsto let ne bila več sposobna ogroževati Francijo, a drugič je bilo treba napraviti iz premaganca dolžnika, ki naj poplača zmagovalcu ne samo dejansko škodo, povzročeno po sovražnem vojaštvu, ampak sploh vse vojne stroške.

Clemenceaujeve zahteve so bile v letu 1919 tako pretirane, da se je »pravilni« Wilson temu uprl. V zboru one znamenite deseterice, ki se je potem skrčila na petero mož, je nastal resen spor, Wilson je zagrozil francoskim imperialistom s svojim odhodom. Spletkarenje mnogostevilnih diplomatov in radovedna ušesa časopisnih poročevalcev in drugih nadležnih oseb je versailleske mogotee tako motilo, da so se zaprli v »kamrico« ter šepetaje barantali za nemško kožo. Tako je nastala versailleska pogodba, ki jo Nemčija s težavo prežvekuje že drugo leto.

Dasi je Nemčija izpolnila mnogo zahtev zloglasne pogodbe, vendar se Francozi ne morejo zadovoljiti in pomiriti. Vedno jim je Nemčija še premočna. Toda po vseh človeških računih je Nemčija danes tako oslabiljena, da bi Francozi lahko bili mirni.

Med 440 členi versailleske pogodbe je zadostno poskrbljeno za zmanjšanje vojaške, politične in gospodarske sile Nemčije. Večini teh zahtev je Nemčija že zadostila. Izročila je poleg velikanskih množin vojnega materiala zaveznikom: 35 tisoč topov, 150 tisoč strojníc, 3 milijone pušk, skrčila je število stalnega vojaštva na 150 tisoč mož, podrla je trdnjave ob Renu, na Helgolandu, ob Kielskem prekopu itd.

Odstopila je za stalno ali začasno sledeča ozemlja: Alzacijo in Lotaringijo, Saarsko ozemlje, Eupen in Malmedy, Slezvik, Poznanjsko, Slezijo in vse kolonije.

Dalje je ugodila tudi mnogim določilom gospodarskega značaja. Izročila je zaveznikom svojo trgovsko mornarico, plačala na račun odškodnine približno 15 milijard v zlatu ter izdala zadolžnice v znesku 60ih milijard.

Iz teh podatkov je razvidno, da ne more biti današnja Nemčija v vojaškem oziru prav nič nevarna Franciji in tozadevno bi bila stvar kolikor toliko v redu. Toda vojaško, politično in gospodarsko uničeni sovražnik mora plačati večji ali čim manjši bo ta izvoz. Toda zavezniški si s to določbo niso hoteli zagotoviti nekako drugo postransko odškodno poleg glavnice, temveč so hoteli postaviti nemškemu izvozu vaje. Nemcem je s to določbo jasno povedano, da bodo s svojim izvozom morali pospeševati ne samo svoje blagostanje temveč tudi blagostanje svojih bivših sovražnikov. Neizogibna posledica tega bo, da bo nemški izvoz znatno trpel in da se ne bo razvijal v isti meri, kakor je bil že začel. Ako bi Nemci iz gole kljubovalnosti udarili pot takzne gospodarske politike, bi le ustregli zaveznikom, ki nikakor ne skrivajo, da je bil njihov namen baš ta, da bi se na ta način nemški izvoz omejil in preprečila nevarnost prevelike nemške konkurence na svetovnih tržiščih.

Politične vesti

Koliko bo Nemčija morala plačati. Sklepi zadnje konference, ki so jo imeli zavezniški v Parizu od 24. do 29. januarja, dokazuje, da bo Nemčijo njena »šala« iz l. 1914. silno drago stala. Nemčija je bila premagana, morala je izročiti ves svoj vojni material, vojno in trgovsko brodogrje in vrhu tega bo morala plačati zaveznikom še 226 milijard mark v zlatu.

Ta ogromna svota bo morala biti poravnana v 42 letih. Nemčija bo plačevala v letnih obrokih, ki pa si niso enaki med seboj, temveč so zavezniški morali za prva leta določiti manjše svote, ker bi sicer Nemčiji bilo nemogoče dobiti zadosti denarja, ako bi se preveč obremenila, dokler se njeno gospodarsko življenje nekoliko ne popravi. Zato bosta znašala obroka prvih dveh let samo 2 milijardi mark v zlatu. Po dveh letih se obroki zvišajo za eno milijardo, tako da bo Nemčija plačala od tretjega do petega odškodninskega leta po 5 milijarde na leto. Po tej dobi se obroki zvišajo zopet za 1 milijardo in bodo v 6., 7. in 8. letu plačevanja znašali po 4 milijarde na leto. Od 9. do 11. odškodninskega leta bo pa morala Nemčija plačati po 5 milijard na leto, a potem bo veljal enoten letni obrok 6 milijard za vseh 31 let, ki jih še ostane.

Toda to še ni vsa odškodnina, ki jo bo Nemčija dolžna zaveznikom. Poleg omenjenih letnih obrokov bo morala Nemčija odračunati zaveznikom 12% od vrednosti svojega izvoza v inozemstvo.

Ta poslednja določba pariške konference je posebno važna. Svota, ki pripada zaveznikom vsako leto od nemškega izvoza, je sicer negotova in vsaj nestalna in bo tem večja ali tem manjša, čim

lje, zato odločujejo državljani na lastno pest. Stojimo pred izbiro: revolucija ali reakcija.

Fašistovsko gibanje je izraz najhujšega meščanskega reakcionarstva. Buržuazija bi morala pomisliti, da je nasilje nevarno, ker če bi hotel proletariat nanj odgovoriti, bi imeli meščansko vojno.

Vzajemno na znanje, da bo vlada poslala nove ljudi v Emilijo, toda zahtevam zadoščenje in odškodnino za prizadevo škodo. Fašizem se pojavlja zlasti v krajih, kjer so proletarske organizacije visoko razvite. Buržuazija jih hoče strčiti; ker pa ne more tega doseči po zakoniti poti, se zateka k nasilju. Če se danes buržuazija upira državi, ki se ne more več braniti, je naravno, da se upira buržuaziji tudi proletariat, ki se bo v interesu domovine postal oblast.

zaveznikom, med katerimi je Francija glavni upnik, vojno odškodnino. Brez tega plačila grozi Franciji gospodarski polom.

Versailleska pogodba ni mogla točno določiti vojne odškodnine, ki naj jo plača Nemčija, ker je bilo treba preceniti škodo. Pač pa določa pogodba rok, v katerem je treba naznaniti Nemcem višino vojne odškodnine in način odplačevanja tega dolga. Nemci zahtevajo, da se jim pove, koliko so dolžni, Francozom se mudi za denar, odškodninska komisija pa ne more dokončati cenitve.

Vse te okoliščine silijo zavezniške skupnim posvetovanjem. Dasi so se vršile že različne medzavezniške konference, vendar v veliko nevoljo Francije niso še rešile vprašanja odškodnine.

Zadnja medzavezniška konferenca v Parizu bi se bila morala pečati obširno tudi z ruskim in vzhodnim vprašanjem, toda zamotana zadeva vojne odškodnine je pobrala toliko časa, da bo treba še novih konferenc.

Tudi na tej konferenci so stavili Francozi tako pretirane zahteve, da je sedaj Lloyd George grozil s svojim odhodom. Francoski ministrski predsednik Briand je moral popustiti, vkljub temu pa je določena vojna odškodnina ogromna. Nemčija bo morala plačati v teku 42 let 226 milijard v zlatu, in sicer z obrestmi, poleg tega pa še 12% od vse vrednosti svojega izvoznega blaga.

S težavo so zamogli Francozi uveljaviti takrat še svoje zahteve pri zavezniških, toda s tem ni rečeno, da je zadeva rešena. Omenjena dva smotra, izmed katerih stremi prvi za gospodarskim uničenjem sovražnika, drugi pa za bogastvom v obliki vojne odškodnine, se medsebojno izključujeta. Gospodarsko uničeni sovražnik ne more nič plačati, če pa se ta sovražnik gospodarsko dvigne, postane nevaren, torej zopet smola.

Vsekakor je pričakovati odločne odpora od nemške strani. Prvič, ker nemška gospodarska sila ne bo mogla zadostiti ogromnim zahtevam, drugič tudi zato, ker se je takozvana enotna fronta zaveznikov precej skrhalo. Gospodarski položaj Nemčije zadeva zelo važne interese angleškega narodnega gospodarstva. V tem se ravno križajo interesi Francozov in Angležev, zato je verjetno, da bodo Nemci izrabili v svojo korist to navskrižje. Toda o tem v enem prihodnjih člankov.

večji ali čim manjši bo ta izvoz. Toda zavezniški si s to določbo niso hoteli zagotoviti nekako drugo postransko odškodno poleg glavnice, temveč so hoteli postaviti nemškemu izvozu vaje. Nemcem je s to določbo jasno povedano, da bodo s svojim izvozom morali pospeševati ne samo svoje blagostanje temveč tudi blagostanje svojih bivših sovražnikov. Neizogibna posledica tega bo, da bo nemški izvoz znatno trpel in da se ne bo razvijal v isti meri, kakor je bil že začel. Ako bi Nemci iz gole kljubovalnosti udarili pot takzne gospodarske politike, bi le ustregli zaveznikom, ki nikakor ne skrivajo, da je bil njihov namen baš ta, da bi se na ta način nemški izvoz omejil in preprečila nevarnost prevelike nemške konkurence na svetovnih tržiščih.

Ako se zaveznikom postreči, da uveljavijo pariški sporazum z vsjo potrebno doslednostjo, tedaj se bo lahko reklo, da so dobili Nemčijo v gospodarskem oziru popolnoma v svoje roke.

Domače vesti

Slovenci pripravimo se na dan aneksije. Z naglji koraki se bližajo, ko stopi tudi pri nas v veljavo zakon o aneksiji Julijske Benečije. S strani Italijanov se vrše velikanske priprave za čim svečanostjo praznovanje tega zgodovinskega dne. Osmo- valj so se odobrili, v katerih so zastopani najodličnejši sloji italijanskega prebivalstva, nabirajo se ogromne svote, nameravajo se ustvariti spominsko ustanovo, naznanjajo se velike in šumne prireditve, vse bo okrašeno, vse bo v zastavah. Dobro je njim, Lahom, in umestno je njihovo pripravljanje: Dosegli so v narodnem oziru vse, kar so si mogli želeli; njihove stare sanje o združitvi s kraljestvom so se uresničile. Pustimo jih, naj se veselijo, prav je tako.

Ali, kaj naj počnemo mi Slovenci oni dan? Ali so zavedamo, kaj se z nami godi? Vemo li, kaj pravzaprav pomeni za nas ta dan? Ali so nismo že preveč privadili novim razmeram? Ali so nismo že

prehitro udali žalostni usodi, ki nas čaka, nismo li že nekoliko otopeli vročo udarcev, ki nam jih dajejo?

Dan anekdote je zgodovinski dan, s katerim se končno vedno ali vsaj za dolgo dobo — odloči naša usoda. Tisti dan bodemo končno in tudi formalno odtrgani od matere domovine in pridljeni tuji državi, državi, ki jo že izjavljamo, da nam neče zagotoviti narodnih pravic zakonodajnim putem. S tem je rečeno vse. Delati bodo z nami, kakor so bo ljubilo njim, ki bodo imeli neposredno oblast nad nami. Živeti bomo odedej od milosti kakor berači, zakonov za nas ne bo.

To pa je le eno zlo, morda najmanjše. Hujše je, da bomo podvrženi vplivu tujeje kapitala; prvič nam tudi gospodarski okoliščini. Italija je revala, to vemo, ali dovolj ima kapitala, da nas z njim poglavi, zakaj mi smo še revnejši... In to se ne bo zgodilo umetno, sovražno in nasilno, temveč naravnim, tihim in mirnim putem; sami ne bomo vedeli kdaj in kako.

Dan anekdote je za nas žalosten dan, morda ne ravnaj žalosten, kakor dan odhoda židovskega plemenita v babilonsko sužnjost.

Kako bomo torej sprejeli ta dan? Ali naj taramo? Ali naj sledimo zgledu Tirolvec, naj se zaključimo v žalne znake, naj pojememo žalostinke in hodimo na pokopališče?

Gotovo je, da so Tirolvec s svojim vedenjem jasno dokazali svetu, da pojmojo resnost trenutka in da se vrši nad njimi nasilje. Ali več nego to, da je svet zvedel za resnično voljo naroda, niso dosegli, to pa je malo.

Mi uverimo rajši drugo pot, pot, ki nas bo dovedla do istega cilja, obenem pa tudi do praktičnih uspehov. Politično društvo »Edinost« priredi na dan anekdote veliko zbirko za obrambni sklad. To je edina pametna proslava anekdote. Proč s tarnanjem in jokom, z njim ne pridemo daleč; z možnjo pokazimo svetu, da smo tu in da hočemo živeti. Tako si bomo tudi nekoliko ugodili bodočo svojo pot. Tudi bolj odkritosrečno bo naša žalost, bolj bodo v njo verjeli...

Dan anekdote bodi dan splošnega narodnega življenja. Pevski, kjer se sliši slovenska govornica, v slehernem mestu, v sleherni vasi, v sleherni koči naj se nabira. Vsak Slovencev brez izjeme, tudi najubožnejši, prinesli oni dan svoje žrtve na narodni oltar. Vsakdo vplivaj na brata, prijatelja, znanca, da odda svoj tribut. Duhovniki, učitelji, vsaki vsjaki, od Vas je dosti odvisno, da izpade zbirka koristna za naš narod. Žrtvujemo ne par lir, kakor po navadi, kajti to je velik dan, prežvan dan; oddati moramo vse kar moremo. Ako nimamo naravnih velikih, impozantnih svote, se camesimo, in boje da sploh ne priredimo zbirke; rajše tarnajmo in pretekajmo solze tudi mi.

V spomin Svetku Martelancu. — »Domovina, Ti si kakor zdravje; kadar Te slovesi nima, se za vedno, kaj je izgubil! — Taka misel je napolnena našo dušo, ko smo izgubili brata, ki je bil vreden imena naš vseh! — Svojo pravo sokolsko bratovsko ljubzen je utrjeval in gojil med nami, nič manj v težkih urah zle usode, kot v prejšnjih dneh, ko je naš kritim Krasom se svobodno krožil sokol. — Kar je vrta med nas, to bilo čisto in resnično, kakor je bila čista in resnična njegova žarka in nesebična ljubav do rodne grude! — Gruda umira? — Ne! Pokojnikov zgled in ljubav živita med nami — Ne! Šteješ, bodrilejša, četudi v brezcelnem stanju. Njegov duh in spomin bo opojal našo misel — našo voljo — in če bi klonili naši hrbi — preliv bo moči, volke zdrave, vzgojene v trdem sokolskem delu. — Televadno društvo »Sokol« na Proseku.

Sv. Jakob. Menda mikjer v zasedenem ozemlju so ne pokazuje ed ujedinitenja tako lepo, kakor so to pri Sv. Jakobu v Trstu. Vsa obstoječa društva so se v pravem času zavedla položaja, v katerega smo prišli po zasebi. Ujedinitli so se, ter se vrgli z vso verno na izobraževanje naše mladine. Res je, da manjkajo prostori, saj je samo dvorana »Dela, doma društva« ter otroški vrtec na razpolago. Toda to je menda v korist vseh. Učeca se mladina je popolnoma napopolnila otroški vrtec, ki je od ranejša jutra do pozne ure zvečer povzem oddan. Narodnim delavcem pri Sv. Jakobu se še sicer ni popolnoma presrečilo, da bi izboljšali pri mladinu obsevanje med seboj v tujem jeziku, vendar pa se že sliši po večini večini med mladino slovenska govornica. Čast takim sprebrnežem na kmetih, čast pa posebno mladini, ki se zaveda, da je le potom nje obranjeno narodu sajdrže. — To sem hotel prebiti, predno ugotovim, da so prireditve šentjakobske prav največja privlačna sila za nas preprosto delavstvo. Ko naravnaj šentjakobsko društvo prireditve, je vedno dvorana polna; vse pride, vse pomaga, vse posluša, vse se zabava in vse odide iz dvorane zadovoljno in veselje obzava, čes vsaj tu nastopajo složno pevci, godbeniki, igralci, solska mladina ter malčki iz otroškega vrtca. — Za Sveučnico, — bil je polpreznanik in je delavstvo večinoma delalo — je naznanila CM podružnica nastop gojencev otroškega vrtca. Dvorana je bila nabita s starih mater in otrov, ob strani so stali mirno solski otroci, pred odrom je igrala izbrana komada naša vrla skupina »Viktor Parmas«, na odru pa so nastopali pod spretnim vodstvom ljubke gosposiđe vitarice Gregorčeve mali igralci otroškega vrtca. Ničeti ni upal, da bodo otroci otroškega vrtca tako gotovo nastopali v petju in deklaracijah. Vedno lepa slovenska otroška pesen se je vrstila s prizvujanjem godbenih tok, karnevalne skupine. — Mnogim je na koncu zarosilo oko, videc pred sabo malega angeljčka s povzdignjenimi rokami, ki je molil: »Bog, slovensko čuvaj Ti mladino, in rallo našo domovino!«

Se enkrat si pogledal dele angeljčka, zamislil si se ter z blagoslavlom na ustih odšel iz hrama umetnosti. V gostinskih prostorih ne slišaj zabavljanja, kričanja in preklanjaja, temveč le jugoslovnske petje dišake mladine, za katero skrbi CM podružnica. Ako podružnica kaj priredi, vse se ji hoče odložiti, vse pomagati in prispevati naj bo staro ni zalado, inovito ali revno, inteligentni ali delavec. Tu je vzajemnost, tu je edinost in zastojn butajo valovi v polnjanku, ki neče in no bude prepada. Opazovalec.

Izredni zračni lapti za bivše gojence goriskih motorjenih slovenskih učiteljev se pristo dne 21. februarja 1921 ob 8. uri na slovenskem učiteljskem v Tolminu. — Opazovati so oni kandidacije, ki niso pridržali evrijen potrebni listin, t. j. krstnega lista, zdravniškega in zadnjega šolskega izpručenstva, da jih pred začetkom izpita troče ravnateljstva. — Prejeto došli kandidati so v tem roku ne pripuste k izpitu.

Kdor bi kaj vedel o Franca Mozetiču, onoletnem prestolovljcu, dijaku iz Gorice, ki je bil ujetnik v Rusiji, naj blagovčiti to sporočilo Stanka Mozetiču v Gorici, bivačevce v ul. Mattioli št. 7.

Ples. Svetovni rodoljubni prireditvi jutri v soboto v na novo parketerani dvorani Narodnega doma bolji ples. Začetek ob 9. zvečer. Vstop bo dovoljen le vabljenim. Ker je pa ogjenj učili vse imenike, odbrna žal ne bo mogode, da bi dostavil vabila vsem onim, ki hrepjenjo po prisrčni zabavi v ožjem krogu. Zatoraj naj jih blagovolijo dvigniti pri g. Korčiču na »Trgovsko-obrtini zadrugi«, ul. Olov, Piarluzigi da Palestina št. 4, (tel. št. 169).

Družtvene vesti

Šentjakobski »Sokol« priredi v nedeljo 6. febr. v dvorani Delavskega konsumnega društva pri Sv. Jakobu svoj veliki sokolski ples s kotiljoni in cvetličnimi valčekom. — Začetek ob 19. uri. — Svirala bo skupina »Viktor Parmas«.

Šentjakobska podružnica CMD ima danes sejo ob navadni uri v navadnih prostorih.

Pevsko društvo »Lipa« v Bazovici priredi svojo veselico dne 6. februarja. Na sporedu je petje, igra in ples. — Začetek ob 4 popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz tržaškega življenja

Obupala nad življenjem ter se obesila. Minulo je že nekaj let, odkar je izginila iz površja naroda, da so se ljudje s samomorilnim namenom obesaali. Dandanes je v navadi samo karbolna kiselina in plin. Zlasti poslednji je precej običajno sredstvo.

27letna Cecilija Megari, stanujoča v ulici Molina a vento št. 23, se šteje med najnesrečnejše ženske celega sveta. Četokrat se je pritoževala napram svojim prijateljem, da ne mara več živeti na tem svetu. Vzrok njenega obupa tiči najbrže v tem, ker so jo pred dvema letoma operirali v tukajšnji mestni bolnišnici. Med operacijo je prestala veliko bolečin. V trenutku največje žalosti se je spomnila na smrt, kot njeno največjo tolažilico in odtiseljico... V take misli je bila tako zablodljena, da je pozabila na svojega ljubega moža in na svoje tri otročiče, katerih eden je dopolnil šele tretje leto svojega življenja. Včeraj zjutraj, ko ni bilo doma moža in ne otrok, se je pripravljala na črno — smrt. Iz neke omaro je vzela dolgo vrvi: stopila je na stol ter jo privezala na kavelj, ki se je nahajal pribit v stropu. Napravila je zanjko, v katero je vtaknila glavo. Z eno nogo je brčila stolico in že je vrisala in se gugala sem in tja... Eden izmed njenih sinčkov je slišal ropot stopal ter se pogledal, kaj se je zgodilo. Ubogemu otroku so stopile solze v oči, ko je gledal na dobro mamco, ki je visela, ter mu migala z rokami v slovo... »Mati, mat! kaj sta storili!... Kaj bo reklo oče in brata, ko vas ne bodo videli nikoli, nikoli več...« Ko je izgovoril maleček te besede, ki morajo pretresti najbolj strohnelo srce, so mu kapljale debele solze po bledem licu. Kakor erma je planil na cesto, kjer je srečal gospoda ter ga milo prosil, naj gre gor v stanovanje in naj mu reši mater, ki se mu je obesila. Gospod, ki se mu je smilil otrok do dna duše, je skočil v stanovanje ter prerezal z nožem vrvi. O tem dogodku je bila obveščena vesilna postaja, ki je takoj prišla na lice mesta, da reši nesrečno žensko. Zdravnik jo je z umetnim dihanjem spravil zopet k zavesti. Odpeljali so jo v mestno bolnišnico, kjer so jo sprejeli v II. oddelek. Eno uro potem jo je prišel obiskat njen mož. Žalosten je bil, ko jo je videl na smrti postelji.

Tatovi vliomili v železno blagajno in odnesli 93.000 lir. V prvem nadstropju hiše št. 7 na trgu dela Borsca se nahajajo uradi družbe »Arsa« za evaznanje in izvaženje premeča. Ko so odšli predvečeranjem ob 14. uri uradniki, je zaprl čuvaj Viktor Krajnc hišna vrata z dvema ključema ter nato odšel na svoj dom. Včeraj zjutraj ob 7. uri se je povrnil čuvaj zopet v službo ter odšel hišna vrata. Pri tem je zapazil, da so bila vrata zaprta sva z enim ključem. Ko je stopil v urad, je videl, da je blagajna vsa prevrtna. Ravnatelj g. Leopold Friedman, ki je kmalu nato prišel v urad, je ugotovil, da so odnesli tatovi iz blagajne 93.000 lir. Na tleh pri blagajni se je našlo več vrst vilnišnega oročja. Tatvina je bila javljena oblastvu, ki zaseduje predrzno vliomic. Čuvaj V. Krajnc je bil povabljen na policijski komisariat v ulici Sanita, kjer je bil zaslisan.

Vestii iz Istre

Pismo skrbnemu g. komisariju ali g. rentu v Podgradu. Ker smo potaštili g. brigadirja, tudi Vas, g. komisar, ne smemo prezreti. Res, da ste Vi, vsi Vaši trije tajniki in vse oozbeje na podgraidski občini se vsi mladoločni, vendar čast vam! Če prav je na naši občinski upravi otroški vrtec, vendar ste mnogo dobrega napravili. Ko ste bili zadnji pri nas na Pregarjih, ste videli ono malo kamrico, kjer naj se 200 otrok sola. Pa ste takoj rekli: Solo vam bom sezidal. V tri nadstropja, veliko, obsirno, moderno, z vrtom. V treh mesecih bo stala sola! Do tal smo se priklonili Vaši gnadi in v svojih srcih smo vam odkazali najlepši kotiček. Pa ga glej šmeatla! Eno leto je od tega. Sola na Pregarjih — o že v oblakih je nil Dveato otrok je brez pouka — nil enega učitelja nam ne marate preskrbeti. Ali ste imeli konterenco z nadzornikom g. Peganom, ki je povedal, da je za vse komisarije bolje, če ni nikakih šoli! Ali hočete, da podvirja vsa mladina? Kakšen komisar ste? — In še to nas zelo veselil: V najbolj slovenskem delu Istre, kjer ni nobene Laha, kjer nihče ne razume italijanskega, pišete Vi vsem in vse v italijanskem jeziku, ste zavrgli pečate in kuverte s slovenskimi napisi in vse prevrnili v blaženem jeziku. Sicer bi na to ne brigalo, ker smo in ostanemo vrljub vsem pečatom in komisarjem to, kar smo — vendar tako stvarno težko gledamo, ker se vse to plačuje z našimi žulji. Ti kmet, delaj in se poti, da bo oni mladič na občini s tvojimi groši kupil nov italijanski pečat! Preveč potrpežljivosti terjate od nas! — In še Vašega tajnika moramo prijeti za ušesi! Ali ni se nauči takoj slovenskega jezika, ali pa naj jo pobriše! In to tudi Vi! Ne bomo se mi radi vas učili italijansčine! Naš uradnik hočete biti — govorite po našli! Ali pa se boljše spoznajste, da Vas ne maramo, da niste za nas in si kupite vozni listek v Kalabrijio. Potem bo pa kmalu sola pri nas in vse, kar potrebujemo. Sedaj vam pa priporočamo manj besedi in več dejanji in se vam klanjamo do črnih tal.

Pevska in brajno društvo »Zvezda« v Hrespelah priredi dne 6. februarja v prostorih g. Benciča veselico, pri kateri bo sodelovalo bratsko društvo »Venec« iz Kozine, a sleditci vpevodom: 1.) »Dišaka« (Labnar), poje »Zvezda«, moški zbor; 2.) Sektet »Prodana nevesta« (Smetan), izvaja domača Sokolska godba pod vodstvom g. Majcena; 3.) »Kriša« (Lajorčič), poje »Venec«, mešan zbor; 4.) »Pri otku« (Hajdrih), poje »Zvezda«, moški zbor; 5.) »Rožmarin« (Očvirček), poje »Zvezda«, mešan zbor; 6.) »Lohengrin« (Wagner), izvaja godba; 7.) »Vedež«, burka onednjanka; 8.) »Fotograf«, saljni prizor; 9.) Ples in prosta zabava. — Ker je čisti dobiček namenjen sokolski godbi, katere so jo po večin zopet obnovila in s tem si napravila velike stroške, odbor ujudno vabi k obilni udeležbi.

Vesti iz Goriške

Stanjel. Tu na skrajni meji kriškega Krasa zaznamujemo novo dobo narodnega proubenja. Prizadevno Pevsko-brajno društvo »Stanjel« si je za delo nadvse hvalovredno nalogo: ustanoviti hoče propotrebno lajižnico. Vdosoje tega, za naš slovenski narod toli važnega cilja, je treba ogromnih žrtv; treba je denarja. Zato priredi društvo v nedeljo, dne 6. t. m. v prostorih restauracije (bivši Kaffelhaus), tik pri postaji, zabavni večer. Kdor hoče pozabiti za trenotek težo sodenjağa časa in delati za urenitvenje cilja, naj pride v našo sredo. Prostovoljni prispevki se hvalozno sprejemajo. Društvo kliče: Rasti, cveti in nosi obilna sad! Občernaj, na svidenje na zabavnem večeru! Vaš: Plujec.

Vesti iz Notranjske

Iz Postojne. Jugoslovnska čitalnica v Postojni je mialila priroditi v soboto 5. februarja punsti ples. Vlečila je prošnje za dovoljenje in takoj drugi dan je njegovo veličanstvo notranjski despot Cavalli izrazil pogoje, od katerimi bi on dovolil prireditve.

Cujte in strmitel! Gospodične ne smejo priti v narodni noži, nositi se ne smejo nobeni narodni znaki ter naj se modra barva šim manj rabi pri okrasitvi dvorane. V družbi se ne sme peti nobena narodna pesem, katera bi morda navdševala navzoče v njih narodnem čutu. Pri vohodu bi se moral vsaki udeleženc preiskati, ali nima morda pri sebi kakšen kosček naše tako lepe trobojnice. Opolositi bi se morala deputacija k gosp. Cavalliju, katere naj bi za vse to dala svoje garancije. Odbor je seveda takoo prekladal svojo prošnjo.

Gasilno društvo Postojna se najtopleje zahvaljuje gospodom postojnskim lovcem za plemeniti dar 410 L., katere so darovali namesto venca na krsto svotemu starošinu lovcu gosp. Matiju Petriču. Nadalje se društvo zahvaljuje gosp. Heliodoru Petriču za dar 250 L. in gosp. Filipu Kančiču za nabranih 21 L. v prid gasilnemu društvu Postojna.

Za tiskovni sklad »Edinosti«

Jožip Prašelj 10 L. Družina Vatovec - Panjek v počeščenje spomina pok. Svetka Martelanc 50 L. Nabrano v gostilni pri županu v Padričah med veselo družbo svetoivanskih Sokolov in padriških tamberačev ter drugih gostov 45 L.

Pri Klemensu nabrala vesela družba na Briskavi ravnj 24 L. — Darovali so: po 3 L. Oče Matevž, ker je bil vesel, Angelo Marijin fant, Marija, ker ga je težko pričakovala, Pepina in Avgust, ker sta lepo plesala; po 2 L. Pepi Kocetov, Francelj, Avgust Pahor, ker je dobil lepo deklo; po 1 L. Roža, Andrej in Lojček, vsi iz Opčin.

Zborovalci »Konsumnega društva Jadran II. obrk 50 L. Jožef Francetič 5 L. Kaluža Pavel 10 L. Ob veselji priliki, ko je zagledala luč te solzne doline Alma Tomazeva, daruje oče Tomaž 20 L., Trohar Emil 5 L. Ana Fakin 5 L.

Dosedaj izkazanih L. 35.002,20; v današnjem izkazu L. 224.— Skupao L. 35.226,20.

DAROVİ

Otroškemu vrtcu pri Sv. Jakobu je daroval Janez, ker je našel zgubljeno listnico, 5 L. Odborniki »Del. podp. društva« so po svoji seji dne 9. prosinca t. l. v »Del. kons. društvu« nabrali med seboj za otroški vrtec 31 L. Ker so mladi pevci v pondeljek tako lepo peli, darujejo stari pevci L 3'10 za otroški vrtec pri Sv. Jakobu. Denar hrani blagajnik.

Za magdalenški otroški vrtec so nabrali pokuševalci »Del. kons. društva« v gostoljubni hiši g. Kodriča 31 L. Govori se, da so bili to pravi tički, namreč Jakob Renko, Anton Sluga, Josip in Bronči Sorc ter vsa Kodričeva družina. Denar hrani blagajnik.

V počeščenje spomina pok. Matije Lavrenciča se je nabralo v »Konsumnem društvu« v Rojanu za CMD 44 L. in sicer so darovali po 10 L. Vladko, po 5 L. Lenassi, Jež, Mikotovič, po 4 L. Usterič, po 3 L. Čargovič, po 2 L. Ferlugovič, Rudivova Zena, N. N., Zbuzajevič, Stojkovič, po 1 L. Maraschino, N. N. Denar hrani uprava.

Lonserski podružnici CMD je daroval neimenovala domačini 5 L. V nabiralnik pri županovih nabral A. Čok v veselju družbi 18 L. Srčna hvala vsem darovalcem! (Denar hrani blag.)

Za CMD daruje dr. Ferolija 10 L. Vladko 5 L. Srei 2 L. V počaščenje spomina pok. hčerke daruje g. Stojkovič za CMD 10 L. Denar hrani uprava.

Za Čiril-Metodovo družbo: Jožef Francetič 10. Namesto cvetja na krsto pok. Antonije ud. Gregorič darujeta Miloš Svab in Mahnič Ivanka vsaki po 10 L. Na poslovljenem večeru g. dr. Kompara nabrano 80 L. — Darovali so: Dr. J. Ferolija 11 L.; po 10 L. Podlesnik in Tomazič; po 5 L. Pečar, Žerjal, Cunja, Čarge, Lenassi, Vrtovec, z. Jerman, Srečko Jop in dr. Malnič; Pavlica 4 L. — Denar hrani uprava.

V počeščenje spomina pok. Svetka Martelanc daruje družina dr. Mikuletičeva Pevskemu društvu Adrija v Barkovjah 10 L.

Gospodarstvo

Cena rizu v Trstu pada. Cena rizu na debelo je v zadnjih šestih mesecih padla na polovico prvotne cene. Saigunski riž stane danes 95 frankov.

Dobava čiškoslovaškega sladkorja preko Trsta v Jugoslavijo se pomačilo. Čiškoslovaškemu sladkorju je delal v zadnjih mesecih na jugoslovnskih trkih prav izdatno konkurenco francoski sladkor, ker se je v Trstu ponujal po nižji ceni kakor čiškoslovaški. Sedaj pa se je položaj temeljito izpremenil: vsil močnega podražanja francoske valute, ki je doseglo ključ 195 lir za 100 frankov. Čiški sladkor se sedaj ponuja po 18 dolarjev 100 kg. in sicer franco vagon v Trstu. Francozci ponujajo sladkor v kockah po 310 frankov, kar pa pomeni pri sedanjem stanju valute, da je francoski sladkor draži od češkega.

Uvoz sladkorja in promet s sladkorjem v Jugoslaviji. Jugoslovnska vlada je skienila, da ostaneta uvoz sladkorja in domači promet s sladkorjem prosta, toda razen darika na konsum v znesku 200 dinarjev na 100 kg. se mora plačati še monopolna pristojbina v znesku 300 dinarjev na 100 kg.

Nova jugoslovnska parobrodna družba. Kakor čujemo, bo znašala glavnica nove jugoslovnske parobrodne družbe približno 200 milijonov jugoslovnskih kron. Družba bo razširila svojo plovo do grških pristanišč.

Ustanovitev delniške družbe v Jugoslaviji. V Sarajevom se je ustanovila delniška družba »Ferruss« z delniško glavnicjo 7 milijonov in pol jugoslovnskih kron. Družba se bo pečala s tovarniškim proizvodnjam železnih izdelkov.

Gospodarska pogajanja med Jugoslavijo in Francijo. V Beogradu so došli francoski gospodarski izvedenci, da se pogajajo za dosego gospodarskega sporazuma med Francijo in Jugoslavijo.

Borzna poročila.

Tečajsi

V Trstu, 3. februarja 1921.

Jadranska banlia	390
Cosulich	464
Dalmatia	350
Gerolimich	2100
Libera Tristina	610
Lloyd	1775
Lussino	2050
Martiniolici	300
Oceania	458
Premuda	460
Tripcovich	499
Ampelea	700
Cement Dalmatia	365
Cement Spalato	409

Neprerečajne krone . . . . . 5.— 6,50
avstrijsko-nemške krone . . . . . 4,75— 5,25
češkoslovaške krone . . . . . 35.— 36.—
dinarji . . . . . 76.— 76,25
lejli . . . . . 37.— 38.—
marke . . . . . 44.— 45.—
dolarji . . . . . 27,20— 27,30
francoski franki . . . . . 183.— 194.—
švicarski franki . . . . . 438.— 440.—
angleški funti papirnat . . . . . 104.— 105.—
angleški funti, zlati . . . . . 115.— 113.—
rubli . . . . . 15.— 16.—
napoloni . . . . . 92.— 94.—

Regunci Amerikanci pozor!

Poestva od 4 do 400 oralo, gostilne tudi z zemljiščem, trgovine, hiše, vile, grajščine se prodajo potom pisarne nepremičnin Zagorski, Maribor, Barvarska ulca št. 3. (122)

KUNE

se kupujejo po najnižjih cenah. Ustrojenje, izdelovanje in barvanje se izvružuje z jamstvom. Trgovina kožuhovino, Trst, ul. Gatteri 32.

ZAHVALA.

V neizmerni žalosti, ki nam je povzročila nepricakovana izguba našega predragega sina ozlroma brata

Svetka Martelanc

nam je bilo v veliko in edino tolažbo sočutje vseh prijateljev, znancev, vseh naših sorjakov. Najsrčnejša hvala vsem!

Zahvaljamo se v prvi vrsti gospodu dr. Justu Perotu za njegovo brezprimerno požrtvovalnost, s katero je dragemu pokojniku stal ob strani do zadnje minute; gospodom Iv. nu Čehu, Ivanu Banu in Matiji Danev, ki so nam pomagali v najtežji uri; Pevskemu društvu »Adrija« za žalostinke, gg. pevcem, pokojnikovim prijateljem, ki so ga nosili k zadnjemu počitku; gg. pevcam, ki so nosile sveče in vence; vsem darovalcem krasnih vencev in cvetic, kakor tudi vsem prijateljem in znanec, ki so v nepregledni množici spremljali predragega pokojnika na njegovi zadnji poti.

138

Žalujoča družina Martelanc Svetkova.

ZAHVALA

Globoko ginjeni se najiskrenee zahvaljujemo vsem mnogobrojnih blagim osebam iz mesta, bližnje in daljne okolice za izkazano sočutje ob silnem udarcu, ki nas je zadel z izgubo našega preljubljenega glavarja

Josipa Cerkveniča

Posebno se zahvaljujemo gg. članom slav. pogrbenega društva pri Sv. M. M. zgornji in spodnji, in vsem onim, ki so pokojnika spremljali na zadnji poti

TRST, 3. februarja 1921.

(139) Družine Cerkvenič, Pregarc, Čok, Cunja in Abram.

MALI OGLASI

POROČNA SOBA, nova, 2000 L. Prodajo se tudi posamezni kosi. Campo Belvedere 1, skladišče.

ZVONČEK, TULIPAN IN NAGELČEK žele, da jih utrogejo lepe roke nežnega epola. Ponudbe na poštno ležeče Logatec 112.

NOVA DVOKOLESA se radi odpotovalja jako po ceni oddajo. Trst, Scorcio S. Pietro 29. 197

HISA s pekarno v mestu 60.000 lir. Naslov Tiziano Veccello št. 10, vrata 7 od 12-14. 193

SODE, lesene, železne, oljeve in petrolejve, kupujem. Kuret, Settefontane 1, Trst. 38

MLADENIČ, tehniško izvežban, išče primerne službe kot posledovca, knjigovodja ali kaj eličnega. Naslov pove upravnika. 194

VEČ POSTELJ, solidno delo, proda za polovično ceno mizar, Via S. Francesco 51. 195

SLUŽKINJA, vešča vseh hišnih del, se sprejme pri mali družini. Predstaviti se zjutraj v via Palestina 8, III. 196

NAZNANJAM slavemu občinstvu, da sem poleg delavnice odprla tudi salon za izgotovljene žamske obleke in letne plašče ter raznovrstne obleke. Priporočam se za obilni obisk. A. Mermolja Rieger, ulica Commerciale 3. 586

BUFFET ali gostilno želim vzeti v najem ali na račun, tudi z malimi dohodki. Naslov pri upravnika. 184

DETELJNA, travna in vsa zelenjadna semena prodaja trvdka Sever & Komp., ul. Machiavelli 13. 183

VELIKA ZALOGA papirja razne vrste ter papirnatih vrečič Gastone Dolinar — Trst, nahajajo se v ul. Via dei Bachi 5. 180

CEVLJARSKI STROJ, nov, prodam. Via Ruggiero Mana 3, priti. 178

POPRAVLJANJE ognjišč in štedilnikov vsake vrste sprejme Cainero Fortunato & Co v ulici Eremo št. 4. 146

KROJACNICA Avgust Stular, ul. S. Francesco D'Assisi št. 34, III. nad. je edina dobronarna krojačnica v Trstu. 395

Ob 1.—20. svečana je razpisana služba občinskega tajnika v občini Ročinj z letno plačo 2.100 L. Ponudbe se sprejemajo pisмено ali ustmeno v občinskem uradu v Ročinju.

Županstvo Ročinja. Izr. komisar STRGAR.

KRUNE

plača vedno par cent. več nego vsak drugi — kupec, edinele — Alozij Povh, trgovina Piazza Garibaldi št. 3, tel. 3-29 (prej trg Barriera) (25)

Konsumno društvo v Lonjerju vabi na redni občni zbor ki se bo vršil 13. februarja t. l. ob 10 predpoldne v društveni gostilni v Lonjerju.

DNEVNI RED:

1. Poročilo predsednika,
2. Poročilo tajnika,
3. Poročilo blagajnika,
4. Sprejem novih članov.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

(135) ODBOR

Zlato in srebrne krone

plačam več kot drugi kupci. Albert Povh, urar, Mazzini 46 (70) (v bližini drvenega trga)

Hiša pripravna za trgovino se proda v Ljubljani, Florjanska ulica št. 10. — Poizve se pri g. LEO JELOVŠEK, Urhniku. (127)

Prodajo se radi družinskih razmer

mlekarne na dobri poziciji, krčme, hiše in posestva v mestu in okolici Trsta ter hotel z modernim pohištvom za L 400.000. — Posredovalec Ferdinand Štolfa, kavarna Fabris v Trstu od 9-10.

Lepo vinogradniško posestvo:

z lepo hišo, gospodarskem poslopjem, novo sortiranim vinogradom, sadonosnikom, travniki in gozdom, z vsemi potrebnimi za neodvisno gospodarstvo, se pod jako ugodnimi kupnimi in plačilnimi pogoji radi izselitve takoj proda. (114) Informacije daje Anon. in inf. zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nahr. 5.